

Ulovlig - kan ikke fastslå at stien er offentlig - vejloven kan ikke bruges

Kommunen havde ikke grundlag for at administrere en sti som offentlig sti og derfor kunne den ikke meddele påbud om reetablering efter vejlovens § 101, jf. § 114. Kommunen måtte derfor genoptage sagen og foretage flere undersøgelser af stiens retlige status.

Vejdirektoratet har afgjort klage af 15. marts 2011 fra Advokater på vegne af klager. De har klaget over kommunens påbud af 17. februar 2011 om at reetablere J stien.

Vejdirektoratets afgørelse

Jeres påbud er ulovligt, da I ikke har grundlag for at administrere stien som en offentlig sti. Vi henviser til begrundelsen nedenfor.

Baggrund

Det fremgår af sagen, at stien er optaget på kommunens første fortegnelse over offentlige stier fra 1976, stien fremgår fortsat af kommunens stifortegnelse i 1989, dog i en kortere længde (1800 m i 1976, 1000 m i 1989), og fremgår fortsat den dag i dag, det fremgår af skøde vedrørende ejendommen, hvorpå stien ligger, at der forefindes en kirkesti bagom haven, kommunen har ingen dokumentation for, hvornår stien er blevet anlagt, kommunen blev den 10. oktober 2006 gjort opmærksom på, at stien var blevet spærret af en jordvold og derfor ikke var farbar, kommunen tog den 12. september 2007 første gang skridt til at kræve stien reetableret, den vestlige del af stien (også) er blevet pløjet op uden kommunens tilladelse, kommunen påberåber sig i sin afgørelse, at der er hævd på at stien er offentlig, fordi den i mere end 20 år har fremgået uimodsagt af kommunens stifortegnelse.

Hvad kan Vejdirektoratet tage stilling til

Vi kan tage stilling til, om kommunen har truffet en lovlig afgørelse (retlige spørgsmål) efter vejlovgivningen¹, her vejloven². Men vi kan ikke tage stilling til kommunens vurderinger (skøn) inden for lovens rammer. Det følger af vejlovens § 4, stk. 1.

Det betyder, at vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med en sådan afgørelse har fulgt vejlovgivningen og almindelige forvaltningsretlige regler. Men vi kan ikke tage stilling til, om kommunens afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig.

Vi kan heller ikke tage stilling til spørgsmål om hævd.

Reglerne om en stis status af offentlig eller privat

Ifølge vejlovens § 1 og privatvejslovens³ § 1 er offentlige veje de veje, gader, broer og pladser, der er åbne for almindelig færdsel, og som administreres af stat eller kommune i henhold til vejloven.

¹ Vejloven, privatvejsloven, vejbidragsloven og vintervedligeholdelsesloven

² Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 893 af 9. september 2009

³ Lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. maj 2008

Efter vejlovens § 100 finder lovens regler om offentlige veje med de fornødne lempelser anvendelse på offentlige stier.

Offentlige stier er færdselsarealer, som fortrinsvis er forbeholdt almindelig gående, cyklende eller ridende færdsel, og som administreres af stat eller kommune i henhold til vejloven. Det fremgår af vejlovens § 96, stk. 1. Stierne må desuden ikke være en del af offentlige veje for at være omfattet af bestemmelserne i vejlovens §§ 96-100. Det siger § 96, stk. 2.

En privat fællessti er en sti, der ikke er en offentlig sti⁴ og som ejeren af en anden ejendom end den ejendom, som stien ligger på, har ret til at anvende som færdselsareal. Det er endvidere en betingelse, at ejendommene ikke ejes af samme person eller personkreds. Det fremgår af privatvejslovens § 2, stk. 1, jf. § 5.

Almene stier er de stier, der er åbne for offentligheden (almenheden), men som ikke administreres af det offentlige i henhold til lov, vedtægt eller deklaration. Det siger privatvejslovens § 4, stk. 1.

Kommunen⁵ kan anlægge og nedlægge offentlige stier. Kommunen kan også optage almene stier og private fællesstier som kommunale stier. Det fremgår af vejlovens § 97, 1. pkt. Kommunen kan også bestemme, at en privat fællesvej skal have status som offentlig sti, men i øvrigt bibeholdes som privat fællesvej, jf. § 97, 2. pkt.

Offentlige stier skal udskilles af matriklen, medmindre der er tale om en beslutning efter § 97, 2. pkt. Det fremgår af vejlovens § 89, jf. § 100. En tilsvarende bestemmelse fandtes i vejbestyrelseslovens⁶ § 50.

Ifølge vejlovens § 8 skal vejbestyrelsen føre en fortegnelse over sine offentlige veje. Den skal også føre en fortegnelse over sine kommunale stier. Det følger af lovens § 97, jf. § 100.

Før vejlovens ikrafttræden den 1. april 1972 var det vejbestyrelsesloven, som regulerede forholdene for bl.a. offentlige stier.

Efter vejbestyrelseslovens § 47, stk. 1, var offentlige stier de stier, som var optaget på kommunens stifortegnelse, jf. lovens § 49.

Det er efter vejlovgivningen derfor en forudsætning for, at en sti i dag er offentlig sti, at den enten før 1. april 1972 var optaget på stifortegnelsen, jf. vejbestyrelseslovens § 49, eller efterfølgende af vejbestyrelsen er optaget som offentlig sti i medfør af vejlovens § 97, 1. pkt.

⁴ Jf. privatvejslovens § 1

⁵ Som vejbestyrelse, jf. vejlovens § 2, stk. 6, jf. stk. 5.

⁶ Lov nr. 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje

I det omfang en sti ikke er en offentlig sti, jf. ovenfor, er stien en privat sti, en privat fællessti eller en almen sti. En kirkesti kan være en almen sti.

Reglerne om opgravning af offentlige stier

Det kræver kommunens tilladelse at grave eller udføre lignende foranstaltninger på en kommunesti og så nær stiarealet, at dette eller vejafmærkninger, skelsten mv. beskadiges. Det fremgår af vejlovens § 101, stk. 1, jf. § 100.

Vores vurdering

I har ikke kunnet dokumentere, at stien, som løber over klagers ejendom, var optaget på fortegnelsen over kommunale stier før 1. april 1972. I har heller ikke kunnet dokumentere, at I efterfølgende har truffet beslutning om at optage stien som offentlig.

Da I ikke ved en stifortegnelse fra før 1. april 1972 har dokumenteret, at stien var en offentlig sti, og heller ikke har dokumenteret, at stien efterfølgende er optaget som offentlig sti, mener vi ikke, at I har kunnet lægge til grund, at stien er en offentlig sti.

Jeres beslutning om at kræve stien reableret har derfor ikke hjemmel i vejlovens § 101, som I i jeres påbud har henvist til. Afgørelsen er således ulovlig.

Vi bemærker, at vi ikke kan tage stilling til, om I har vundet hævd på at administrere stien som offentlig sti. Dette kan alene afgøres af domstolene.

Konklusion

Vi beder jer derfor om at genoptage sagen, tilbagekalde afgørelsen og undersøge stiens status nærmere, forinden I eventuelt træffer en ny afgørelse, fx i henhold til privatvejsloven eller naturbeskyttelsesloven⁷.

⁷ Lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. september 2009 med senere ændringer

